ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Регистрационен индекс | Дата
ВСС-13609 | 30-10-2026

ДО
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
(към вх.№ ВСС-12002/04.09.2026г.)

О Т Г О В О Р И

от Светлана Калинова, съдия във ВКС и кандидат за член на ВСС от квотата на съдиите
на въпросите на Съюза на съдиите в България

1.Считам, че следващият ВСС следва да възобнови дейността на създадената от Съдийската колегия Временна комисия за проверка съпричастността на съдии по случая „Мартин Божанов-Нотариуса“, за да се изясни дали действително магистрати са били част от неформални кръгове за нерегламентирано влияние. Това считам за необходимо както с цел да се установи кои магистрати са били част от такива неформални кръгове и дали са упражнявали нерегламентирано влияние, така и с цел да бъде изчистено името на онези магистрати, които са споменати в медийни публикации, но за които данни за участие в такива кръгове не са установени, т.е. имената им са били споменавани единствено с цел тяхното дискредитиране. Ако тези обстоятелства не бъдат изяснени, съмненията ще продължават да тежат върху цялата съдебна система.

Но все пак, ако установяване причастността на магистрати към такива кръгове е невъзможно, ВСС следва да излезе с декларация в този смисъл и да призове спекулациите да спрат.

Ако въз основа на извършените проверки се установи, че конкретни магистрати са били част от неформални кръгове, създадени с цел да се упражнява нерегламентирани влияние, следва да бъде ангажирана дисциплинарната им отговорност, като им бъде наложено най-тежкото дисциплинарно наказание.

2.За недостатъчни считам усилията на досегашния състав на ВСС за защита на независимостта на съдебната власт, нейния авторитет, както и за защита на съдиите от натиск (вътрешен и външен). Липсата на реакция на сигналите и молбите за съдействие, подавани от колеги, независимо от това дали регистър на такива сигнали съществува или не (доколкото открих единствено информация за условията и реда на подаване на

сигнали за нередности по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения), не мога да приема за нормално. В тази насока за изключително важно считам разработването на Концепцията за създаване на институционален механизъм за защита на магистрати, подложени на натиск, заплахи или друга форма на неправомерна намеса във връзка с упражняването на техните функции, публикувана от Министерство на правосъдието, която предвижда създаването на ясен, предвидим и ефективен институционален механизъм, който своевременно идентифицира риска, осигурява адекватна защита и подкрепа, реагира при публични атаки и гарантира проследимост и мотивираност на предприетите действия и който следва да се разглежда като мярка за укрепване на върховенството на правото, институционалната устойчивост на съдебната власт и ефективната защита на правата на гражданите.

Не съм съгласна с решението на СК на ВСС да прекрати конкурса за ТО на апелативните съдилища след направена констатация, че включения в състава на конкурсната комисия хабилитиран учен не е компетентен в областта на търговското право. Считам, че подобно решение противоречи на изискването кадровото развитие на магистратите да е предвидимо. На първо място по причина, че включването на този хабилитиран учен в списъка от имена, измежду които участващият в конкурсната комисия се определя чрез жребий, е било възприето от СК на ВСС. Наред с това бих искала да отбележа, че в конкурса участват и магистрати от гражданските отделения на съдилищата, т.е. комисията е преценявала и тяхната работа по дела, които не са търговски по своя характер. Би следвало при вземането на подобно решение да се съобразява и обстоятелството, че в производството по търговски дела съдиите прилагат не само разпоредбите на ТЗ.

Като действие, с което съм съгласна, бих искала да посоча проведеното в рамките на Норвежкия финансов механизъм изследване на вариантите за назначаване, подбор и кариерно израстване, използвани в държавите членки на ЕС, което беше предоставено през 2023г. при работата по проект за Закон за изменение и допълнение на ЗСВ.

Решение на ВСС, което категорично подкрепям, е изборът на съдия Галина Захарова за председател на ВКС.

По отношение на трудовите права бих искала да посоча като пример за бездействие, с което не мога да се съглася, липсата на инициативност за обсъждане на вариантите за начина на удостоверяване на трудовия стаж на магистратите, които постъпиха във ВСС след проведено обсъждане сред магистратската общност.

Създаването от ВСС на система за приемане и обработване на жалби и сигнали за корупция в съдебната система за мен е пример за решение, което изцяло подкрепям.

Съгласна съм с начина на работа по първоначалното разработване на модела за централизирано, електронно и случайно разпределение на заповедните производства. Оценявам положително и усилията, положени от членове на ВСС, в процеса на подготовка на измененията в ГПК и ЗСВ, относими към тези производства. Последващите действия след като беше установено, че разпределението на заповедните производства е създало проблеми в работата на някои съдилища, не бих подкрепила изцяло - въпреки че е установено, че изравняването между съдилищата не гарантира постигане на целяното равномерно разпределение между съдиите от един и същи съд, както и други отклонения, и до настоящия момент не е предложено адекватно разрешение. Осъзнавам, че намирането на решение, което да удовлетворява всички съдии от районните съдилища е изключително трудно, но бих искала да отбележа, че предлаганите промени в Правилата за разпределение на делата по реда на чл. 9, ал. 3 ЗСВ не съдържат конкретни предложения, относими към действията, които следва да бъдат предприети, след като се задейства контролният механизъм при превишение на месечния контролен праг.

3.Не бих подкрепила кадрови решения, внесени извън предварително обявения дневен ред и без доказана неотложност, както и решения, при които липсват ясни, проверими и публично изложени мотиви за наличието на законовите предпоставки и за еднаквото третиране на всички засегнати магистрати. Ако установя, че Съветът прилага различен стандарт към сходни кадрови случаи или че формално законосъобразна процедура се използва за предоставяне на необосновано предимство на определен магистрат, бих гласувала против включването на съответната точка в дневния ред на СК, но ако все пак точката бъде включена в дневния ред, бих гласувала против подобни решения, аргументирайки при това отрицателния си вот.

4.Действията в защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет, както и в защита на съдиите от натиск /вътрешен и външен/, трябва да бъдат по-категорични, по-навременни и безкомпромисни. Реакцията трябва да бъде незабавна и категорична без значение от личността на магистрата, върху който се оказва натиск и позицията, която той заема в съдебната система. Всеки магистрат трябва да има възможност да подава до ВСС сигнали в случаите на оказван върху него натиск по ред, който да бъде изрично предвиден, вкл. като се определи конкретната комисия към СК на ВСС, която носи отговорността тези сигнали да бъдат своевременно проверявани и да бъдат предприемани съответните действия от страна на тази колегия.

Конкурсите за всяко едно от нивата в съдебната система трябва да се обявяват своевременно, да се проследява тяхното протичане, конкурсните комисии да бъдат подпомагани в тяхната работа и не на последно място Наредба №1 от 09.02.2017г. за конкурсите за магистрати и за избор на

административни ръководители в органите на съдебната власт да се актуализира, като се направи опит за изготвяне на методология, по която да бъдат съобразявани фактическите констатации, съдържащи се в атестацията на съответния магистрат. Считам, че тези фактически констатации за работата на магистрата, следва да имат много по-голяма тежест при оценяването и формирането на крайния резултат от класирането.

Правилата за командироване на съдии, прокурори и следователи също следва да бъдат актуализирани и най-вече детайлизирани, тъй като в настоящата си редакция не дават каквито и да било полезни насоки за начина, по който следва да бъдат определяни магистратите, които да бъдат командировани. Меродавно следва да бъде мнението на общото събрание на съответния съд, респ. отделение или колегия, за нуждите на която е необходимо командироването.

Считам за важно ВСС да подкрепя усилията и инициативите на председателите на съдилищата, насочени към подобряване на условията на работа и да настоява пред изпълнителната власт за необходимото финансиране, да сключва договори за застраховка, които да са в максимална степен изгодни за магистратите и съдебните служители.

Наличният на сайта на ВСС преглед на дисциплинарната му практика считам, че следва периодично да се актуализира.

Във възможно най-кратки срокове трябва да се извърши промяна в Правилата за разпределение на делата по реда на чл. 9, ал. 3 ЗСВ, както и в Правилата за оценка на натовареността на съдиите въз основа на обсъждане на всички постъпили предложения, а при необходимост и след допитване до съдиите. Считам, че всички значими за цялата магистратска общност проблеми, следва да бъдат решавани, като се съобрази мнението на тази общност.

Като първи приоритет бих посочила обявяването на конкурси за различните нива на съдебната система предвид сериозния дефицит в кадровата обезпеченост, но бих искала да отбележа необходимостта от комплексен подход към разрешаването на проблемите в съдебната система. Проблемите, свързани с натовареността, с начина, по бих който се определят магистратите, които да бъдат командировани в по-високите нива на съдебната система, както и преместването, условията, при които работят част от нашите колеги, също следва да намерят своето разрешение във възможно най-кратък срок.

5.Бъдещите председател на ВКС и председател на ВАС на първо място считам, че следва да се ползват с доверието на колегите си, които в най-голяма степен познават техните качества. Мнението на съдиите от съответния съд е до голяма степен показателно и за почтеността на кандидата, за отношението му към работата, към колегите, към проблемите, за заеманата от кандидата позиция по актуалните проблеми на

съдебната система. За изключително важна считам способността за работа в екип, диалогичността, способността кандидатът не само да аргументира действията си, но и да признава грешките си, да се вслушва в мнението, в предложенията на съдиите от ВКС, респ. от ВАС, както и на магистратите от общите и от административните съдилища.

Тези качества могат да бъдат проверени чрез мнението на колегите на кандидата, изразени при неговото номиниране и изслушване.

От съществено значение за мен би била и работата по знакови дела, по дела, решенията по които имат значение за обществото и за съдебната система, нивото на правни познания, както и способността за аналитично мислене, което е относимо и към предложения кандидат за главен прокурор.

6.Прокурорът по разследването на главния прокурор или негов заместник следва да получава същата по обем и интензивност защита от институционален или дисциплинарен натиск, както и останалите магистрати.

7.При невъзможност да осъществя своята концепция, бих провела срещи с магистратите от различните съдебни райони, за да обсъдя с тях дали това се дължи на моето поведение или на обективни фактори, както и дали биха одобрили подаването на оставка, тъй като попълването на състава на СК при подадени оставки се оказа доста трудна задача. Колегите, които са гласували доверие на избраните за членове на ВСС от квотата на съдиите, трябва да имат последната дума и в случай на подаване на оставка.

Оценявам положително усилията по създаване на действащия модел на централизирано разпределение на заповедните производства. Възникналите при неговото прилагане проблеми според мен нямаше как да бъдат предвидени. Моделът постигна целения ефект да бъдат разтоварени съдилищата, на които заповедните производства създаваха огромни проблеми, но не успя да постигне крайната си цел, а именно преодоляване на неравномерната натовареност по начин, който да не създава толкова големи затруднения за по-ниско натоварените съдилища. Считам за важно с промените на модела по възможност да се търси баланса и по-специално да се търси начин дневното и месечно разпределяне на голям брой заповедни производства на който и да е магистрат да се избегне.

С уважение:

Светлана Калинова